

2990

תל-אביב, 8.7.39

ב-10:00 בבוקר ישיבה עם שנחם לוביאניקר, קוסוי ועוד חברים אחרים

על ארגון חבר עילית. ציינו חברים מהמסקים שיש להביאם לחיפה, תל-אביב וירושלים. המזכיר לקחה על עצמה לנסח הצעות מסוימות של פעולות ע"ש אג"מ.

מ-11:00 עד 1:00 שיחה עם גד סכנס ובן-עמי.

בן-עמי ספר לי על הסיכויים של נתניה ועל תכניותיו. רק לפני ימים אחדים הביא את הממשלה לידי חתימה על קונצסיה של 5,000 דונאם על שפת הים ליד נתניה. בנתניה יש כבר עכשיו באופן כזה חוף באורך של 12 קילומטר. עליהם להגיש במשך שנה לתכנית לבנין עיר, במשך 20 שנה עליהם להקים את העיר. הקונצסיה היא ל-99 שנים.

בן-עמי סיפר על התסיסה בקרב הנוער בסוכנות. מתנהלת בתוכו הסתה ארסית נגד הסוכנות ונגד ההסתדרות, אולם הנוער מתחלק לשני סוגים. בסוכנות הגדולות של המסעים ישנו חלק שאין לו תקנה. אלה הם בני הפרדסנים העשירים, הרואים בסאפיר את מנהיגם. רוב הנוער בסוכנות נוסה יותר לתכנית חיובית. בשנות המהומות התגברו הכוחות השליליים, וסוּם כן בן-עמי וגד סכנס עזבו אותם. בן עמי התרכז במפעל נתניה. גד סכנס התרכז בגאולת הקרקע. הסיכסוכים הביא גם להתרחקותו של משה סמילנסקי מהתאחדות האכרים. במשך ששת החדשים האחרונים, וביחוד לאחר הספר הלבן, נתעוררה שוב תסיסה. הסזון היחיד של צעירי הסוכנות הוא "הבוקר". "הבוקר" מסמיע עליהם יותר מאשר "הבוטנאי". היתה סכנה שכל הנוער הזה ינהה אחרי הרביזיוניסטים, אולם הסירור הרביזיוניסטי פקח קצת את עיניהם. בימים האחרונים באו אליהם כמה צעירים ודרשו מהם לא יעמדו מן הצד. הם חוששים לשנה שתתעסק בין היהודים והערבים. הוגד להם כאילו ב.ג. עוסד סאחורי תכניות אלו, אולם גד הכחיש את השמועות האלו.

במשך השבוע שעבר היו שתי מגישות. בהם התכלסו שני כיוונים. כיוון אחד קונסטרקטיבי, לעשות כמעשה ההסתדרות ולהשתלט על התאחדות האכרים וסוסדותיה. כיוון שני, כיוון "הבוקר" שמאחריו עומדים אריאב וקדקח. הרוב הוא בעד הכיוון הראשון. כ-60% - 70% מהצעירים בסוכנות מוכנים להתלכד סביב תכנית חיובית. הרעיון שלו הוא להקים מעין מפלגה

5405385

של שפרנים צעירים, שתעסוק בעיקר בבנין. אמנם לא רק בחקלאות כמו משה סמילנסקי, כי אין להזניח גם את המלאכה והתעסיה, כי רק בעזרתם יכולים היהודים במשך שמן קצר להיות לכוח כמותי גדול.

יש כ-300 - 400 צעירי המושבה באירגון "השומר". הם מוכנים אפילו להתאחד עם אירגון השוברים של ההסתדרות. הם היו עוזרים תמיד למפעילי הרביזיוניסטים של ביתר, אבל כשנודעו להם תעלולי סארגני העליה של הרביזיוניסטים הם נרתעו מאחור.

האירגון הזה לא יצליח בלי עתון. הם אינם יכולים להתפרנס מ"דבר". "הארץ" מחוסר כל צבע וגם אין לו השפעה. "הבוקר" כולו בידי רוקח ואריאב ופניו להרס. יש לו מחשבה להתקשר עם חלק מהספרדים ולתמוך בבן אבי שיוציא עתון שיעמוד נגד "הבוקר". הוא וגד אססו כבר כ-1,000 פונט אבל דורשים עוד 2,000.

הבסחתי להשתדל לסייע בבן-אבי להקים את העתון.

ב-2:00 יצאתי לזמן קצר לנתניה וכשחזרתי הביתה באה אצלי ב-4:15 משלחת סאירגונים בעלי אסנויות חפשיים: עורכי דין, מורים, רופאים ומהנדסים. המשלחת היתה סורכת מישראל שוחט, עו"ד דונקלבלום, בדולח, יפה, פבזנר וד"ר קריגר.

לפני שבועיים נתקיימה אספת עורכי דין ובחרו כמעט פה-אחד ועדה לשעת חירום, שתפעל יחד עם המוסדות הלאומיים נגד הספר הלבן. הם פנו אח"כ למורים, רופאים, חיטאים, מהנדסים, שגם אצלם החלט באותו רוח.

משלחת זו באה (א) להודיע לסוכנות על מצב הרוח בקרב החוגים האינטלקטואליים; (ב) להעמיד את עצמם לרשות המוסדות לשם פעולה. עורכי הדין יש להם תכנית להקים רשת של בתי משפט ציויליים. הם רוצים גם שהמוסדות המוניציפאליים ינתקו את הקשר עם הממשלה. הם פנו גם לרוקח, שהביע את הצטרפותו לרעיון זה.

ד"ר קריגר הודיע שגם הרופאים מוכנים להצטרף לפעולה ויש צורך בקונסאקס עם המוסדות.

יפה העיר, שהם מכירים בקשיים הפנימיים בישוב, בניגוד המפלגות ובסיכסוכים אחרים, אולם דווקא הארגונים המקצועיים המלוכדים יותר בסוגלים לעבוד במרץ.

הבעתי את שביעת רצוני למנישת זו. סימנתי להם על החלטות הועדה, עוד לפני פירסום הספר הלבן, על ארבעת הסעיפים שנתקבלו אז, וכיצד ובאיזו מידה נתקיימו עם היום. הצעתי להם לכנס מעין מסיבה ארצית של הארגונים המקצועיים שהם מייצגים, למען שיהיה קונסאקס מתמיד לא רק עם חוגים אלה בתל-אביב אלא עם החוגים בכל הארץ, ושיבחרו מתוכם איש אחת אשר יעמוד בקשר מתמיד עם ההנהלה.

המסלחת חיתה מרוצה מהבירורים והאינספורמציה שקיבלו.

ב-6:00 בא אצלי ברוך צ'יזיק, ונתתי לו בענין השלום בצפון את אותם הבירורים שנתתי כבר לאחותו חנה.

ב-6:30 שיחה ארוכה עם בן-ציון סכנרת על פעולתם בשטח הבטחון. הצעתי לו להקים גם פלוגת רוכבים בעזרת הסוכנות.

ב-12:00, בחצות, באה אצלי מסלחת של פועלי הנמל בהתרגשות רבה, שבסידור העבודה שנעשה לבחור לא הוכנסו שבעת חברי הועד. הם חוששים שעלולה להתפרץ שביתה.

מחאתי נגד האיום הזה, אבל הבעתי דעתי שיש לעשות כל הסאצים להחזיר את חברי הועד לשעבר לעבודה, לאחר שהם קבלו עונש הסתדרותי. התקשרתי מיד עם וון-פריזלנד טלפונית, אולם וון-פריזלנד הסביר לי שבלש הופיין אין הוא יכול לשנות את מקודמו, אבל הוא הבטיח לי מיד כבוקר להפגש עם חברי הועדה ויחד עם הופיין לסדר את העניין.

טלפנתי גם לרמז ונתברר לי, לצערי, שאחרי ישיבת הועדה, שנעתייכה באופן בלתי צפוי בהחלטה יפה ומאוחדת גם של השומר הצעיר ופועלי ציון, לא נעשו צעדים אפקטיביים לבטל את העונש של ביטול עבודה מטבעת חברי הועד.

רמז הבטיח להתקשר בבוקר עם הופיין וון-פריזלנד ולסדר את העניין.

7405205